

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

§. 3. Rejicitur electio ante praevisa merita ut est conjuncta cum
reprobatione non electorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

riam propter merita: at tale decretum, si sit absolutum, non est immediata & absoluta intentio finis, nisi in ordine ad illud decretum prævideantur ipsa merita liberè futura. Sicut insistenti exemplo contra nos allato, nulla potest esse obfoluta voluntas vendendi equum ante prævisionem pretii, sed tantum conditionata, volo quantum est ex parte mea equum pretio conferre: quod si is qui emit sit pauper, & non possit solvere nisi pecuniâ sibi liberaliter datâ à venditore, & sciat venditor acceptâ pecuniâ illum empturum, adhuc manet, non posse absolute intendere venditionem equi, quæ pendet ab ementis libera voluntate, nisi per hoc quod prius videat alterius voluntatem equum sibi pretio accepto comparandi.

Objiciunt non pauci, contrariam nobis esse S. Augustini auctoritatem. Sed de ipsius mente in hac quaestione anceps est utrimque dimicatio, nec decretoria sententia, ut eruditè ostendit *Bruno Neusser* in *Prodro-mo Velitari* part. I. Certè electioni post prævisa merita videtur non obscure favere *lib. 1. ad Simplicianum quæst. 2.* Nemo eligitur, inquit, nisi jam distans ab illo qui rejicitur, unde quod dictum est, quia elegit nos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodo sit dictum, nisi præscientiâ.

Porro si quis opponat hanc doctrinam, de prædestinatione post prævisa merita, aliquando in Academia Lovaniensi inter alios articulos censuratum fuisse: Respondetur, Censuram illam pridem cassam & irritam à Sixto V. declaratam esse in mandato illius jussu edito per Octavium Episcopum Calatinum Nuntium Apostolicum, & Lovanii promulgato, anno 1588. Cujus sincerum tenorem, ut gratiam præstem, hic ex parte subjicio.

Statuimus, & ordinamus, ac per Apostolica scripta mandamus, ut nemo, cujuscunque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat... de his Assertionibus controversis in alterutram partem ita disputare, vel Doctorum auctoritate unius partis assertiones confirmare, alteriusve refellere, aut impugnare, vel cujusvis pietatis, aut necessitatis prætextu de his loqui, scribere, vel dictare in posterum attenter, ut ausu temerario eas hereticas, suspectas, & periculosas esse... donec auctoritate Apostolica mature definita fuerint; affirmare præsumat. Quod si quis contra fecerit sciât se excommunicationis latae sententiae penam (à qua nisi in mortis articulo constitutus à nullo præterquam à Romano Pontifice valeat absolvi) incurrisse.

Quinimo admittunt plurimi hoc tempore viri doctri-na ac pietate illustres, hunc electionis modum magis esse consentaneum suavitate gubernationis divinæ, quam & ipsæ Scripturæ sæpius explicant admodum Principis omnes ad cursum invitantis, & victoribus præmia proponentis, quem sanè magis decet ante cursum certos victores non definire, sed expectare victoriam antequam designet victores; etiam si forte pro summa sua potestate possit ille Princeps aliter procedere. Ac præcæteris huic doctrinæ pondus adjicit non leve suffragium illustre viri sanctitatis & doctrina illustrissimi S. Francisci Salesii, qui in Epistola ad P. Lesium, cujus authographum servamus, hanc sententiam vocat antiquitatem, suavitate, & Scripturarum auctoritate nobilissimam, quam, inquit, semper ut Dei misericordie, ac gratiæ magis consentaneam, veriorem, & amabiliorem existimavi.

§. III.

Rejicitur eadem Electio ut est conjuncta cum Reprobatione non electorum.

Duplex statuitur, ut diximus, reprobatio, una negativa, five non prædestinatio, altera quæ sit positiva exclusio à gloria æterna. Suarez reprobationem negativam, quam sustinet, statuit in actu positivo, quo Deus voluerit aliquos non eligere ad gloriam, sic ut ipsa omisio fuerit objectum divinæ voluntatis, & hanc statuit ante prævisa demerita. Positivam vocat, decretum excludendi à regno, & addicendi panis. Thomistæ multi ante peccatum prævisum ponunt positivam exclusionem à regno caelesti.

Contra hanc sententiam sic argumentor: Sicut electio absoluta ad gloriam est virtuale decretum procurandi media salutis; ita absoluta & antecedens exclusio à gloria est virtualis intentio quærendi media per quæ aliquis à salute excludatur. Atqui illa media sunt peccata: Ergo Deus determinatur ad procuranda peccata illis quos rejicit, & eligendum gratias incongruas, eâ intentione ut essent inefficaces, ne contingat ipsius decretum frustrari, si aliquis forte non electus irrepert in numerum electorum.

Suarez hæc incommoda evitare conatur, asserendo reprobationem suam negativam non esse contrariam voluntati antecedenti ex parte sua salvandi omnes, sed opponi voluntati absolute salvandi aliquos, quos vult tantum relinquere communi providentiæ gratiæ & non affici erga illos particulari illo affectu quo profequitur electos.

Sed contra: Quomocumque explicet suam negativam reprobationem, sequitur ex ea absoluta impossibilitas perveniendi ad salutem. Nam ipse Suarez hic *lib. 4. cap. ultimo num. 8.* dicit non esse in potestate hominis cum reprobatione negativa acta ponere salutem æternam; atqui nec est in ejus potestate ut non fuerit reprobatio, quia nulla datur ejus causa ex parte hominis, ut fateatur ibidem *cap. 5.* Ergo absolute non subest potestati talis hominis obtinere salutem. Neque hic locus est sensui composito, aut necessitati consequenti: quia, ut dixi, antecedens illud unde sequitur impotentia salutis, scilicet reprobatio, nunquam fuit in potestate hominis, quando autem antecedens unde sequitur consequens non est absolute in potestate, nec consequens esse potest; quo argumento Suarez ipse urget Thomistas in physica prædeterminatione. Unde ulterius tam parum intelligi videtur in hac, quam in priori sententia, quomodo Deus ex parte sua cupiat omnes salvos fieri. Neque ad levandam difficultatem quiddam hic juvat scientia conditionalium, sed potius eam aggravat. Quod enim Deus sciat, si negem talem gratiam Petro labetur in peccatum, facit tantum ut Deus ex vi decreti non eligendi, fiat jam quasi certior de numero non electorum, cum sciat quas gratias negare debeat, ne illi quos non elegit ad salutem perveniant. Suarez enim *cap. 7. circa finem*, fateatur hanc causalem esse veram, Deus permittit hunc peccare, & negat auxilium quod novit congruum, quia non elegit eum ad gloriam. Ergo scientia conditionalium tantum servit ad neganda auxilia congrua, ad quod determinatur Deus ex vi decreti quosdam non eligendi.

Itaque

Itaque ex hæcenus dictis colligitur hæc conclusio. Electio ad gloriam & reprobatio ab illa, neque fit ante merita vel demerita absolute prævisa, nec simul, sine respectu ad ordinem actuum divinorum, Ergo necesse est, illam fieri post merita absolute prævisa, modo hæcenus explicato.

Alia de prædestinatione Calviniana evidenter refutata videri possunt supra Tract. II. cap. II. de fide, operibus, gratia, prædestinatione pag. 59.

CONTROVERSIA QUARTA.

De Gratia divina.

Inter Doctores Catholicos etiam hoc tempore variæ, gravissimæque controversiæ agitantur de Gratia divinæ virtute, necessitate, sufficientia, efficacia &c. Horum dogmata inter se non parum dissidentia necesse est à damnatis Hæreticorum erroribus accuratè discernere, & singularum opinionum Authores ac fundamenta cognoscere ne contingat divini Verbi ministros, dum aut orthodoxos docent, aut hæreticos oppugnant, aliquid de his imperitè pronunciare.

Fuerunt hæc de gratia præsertim sufficienti, & efficaci, controversiæ, inter celeberrimas quæstiones coram Summis Pontificibus Romæ disputatas circa annum 1606. in Articulo 7. & 8. quæ quindecim propositiones summâ Disputantium contentione eventulatas continebant. Fuerunt & de his instauratæ lites Bajanæ, aliæque cum his concatenatæ. Nec desunt de iisdem hodie acerrima plurium Scholarum certamina, quæ in decursu distinctius profertur.

§. I.

Quid sit, & quotuplex Gratia actualis, & quales de ea errores Pelagii &c.

Gratia actualis rectè dicitur, donum naturæ indebitum, peculiariter conferens ad beatitudinem supernaturalem. Hæc est communis doctrina Theologorum, quamvis aliter nonnihil sensisse Bajum infra parebit. Desumitur illa notio gratia: ex Apostolo ad Romanos cap. 11. *Si gratia jam non ex operibus, alioqui gratia jam non est gratia.* Et confirmatur ratione: Quia sicut ipsa beatitudo, sive clara Dei visio, est donum naturæ indebitum, ita necesse est ut gratia, quæ ad eam obtinendam naturæ impotentiam sublevar, sit singulare donum quod naturæ vires excedit.

Dividitur hæc gratia in operantem, cooperantem, excitantem, adjuvantem, prout vario modo concurrat ad actum voluntatis creatæ. Item in gratiam sufficientem, & efficacem, quæ infra exponitur.

Circa annum Christi quadringentesimum emerit Pelagius, qui professione dicitur monachus, & natione Scoticus. In tempore S. Augustini acerrimus Gratia: impugnator fuit: contra illum strenuè dimicavit idem Augustinus, fueruntque ejus errores damnati à Concilio Palæstino, & ab aliis in Africa, & in Gallia à Concilio Arauficano, variisque Pontificibus.

Docuit Pelagius primò, nullum dari peccatum originale, & infantes esse in eo statu quo fuit Adamus ante prævaricationem, quem voluit nihil nocuisse posteris, nisi solo peccandi exemplo.

Secundò, Infantes non baptizatos habituros vitam,

R. P. Arfdek. Tom. I.

& felicitatem peculiarem æternam, sed in regnum cælorum non admittendos.

Tertiò, Homines posse per solas vires naturæ legem Dei implere, & cognitis præceptis, sine adjutorio gratiæ Salvatoris, ad eam perfectionem pervenire, ut non sit necessarium dicere, *Dimitte nobis debita nostra.*

Postquam hæc pestifera hæresis ab Ecclesiâ reprobata est, non ita potuit penitus aboleri, quin aliquæ ex ea reliquiæ subtiliori veneno plurimos inficerent, & hi dicti sunt Semipelagiani.

Itaque Semipelagiani, admissio peccato originali & imbecillitate naturæ, quæ integra fuerat in Adamo, docuerunt aliquam gratiam Christi ad salutem esse necessariam, sed eam subesse voluntatis nostræ arbitrio, eo quod per initium viribus naturæ credendi, quaerendi, &c. eam possimus obtinere. Et probabilius est eos hanc gratiam intellexisse non tantum de illuminatione supernaturali intellectus, sed etiam de corroboracione voluntatis. De his S. Augustinus lib. de grat. & lib. arbit. cap. 14. sic loquitur, ut asserat convictos esse illos Inflatos liberi arbitrii, quod Gratia divina non tantum sit Dei scientia, & natura, sed faciat ut lex impleatur, & istos ad hoc se convertere, quod gratia secundum merita nostra detur.

Docuerunt secundò, Multis prædicari Evangelium merè ob conditionatè præcognitam bonam eorum voluntatem; quin & infantes aliquos ideo obtinere Baptismum, alios verò à Baptismo destitui, quia nempe præcognovit Deus, si viverent rectè utrosque bona voluntate, atque ita habituros ex se initium credendi, alios verò non rectè utrosque, ideoque cælo exclusos. Patent hæc ex Epist. Prosperi ad S. Augustinum, ubi ita concludit: Novo absurditatis genere, & non agenda præcisa sunt, & præcisa non acta. Quod nempe infantes dicerentur præcisci meritorie acturi ex viribus naturæ, cum tamen sine gratia nemo possit meritorie operari, nec infantes illi, unquam fuerint actu operaturi.

Docuerunt tertiò, Perseverantiam in bonis operibus & justitia, ac tandem electionem ad gloriam maximè fundari in viribus naturæ: credebant enim perseverantiam non esse peculiare donum gratiæ, sed homines per vires naturæ persistendo in fide & desiderio salutis, posse illam promereri, ac ipsam prædestinationem ad gloriam quam volebant à peculiari Dei beneplacito dependere, ne alias foret acceptos personarum. Ita habet Epist. Hilarii ad Augustinum, & ipse August. lib. de bono persever. cap. 7. Neque refert quod Semipelagiani, ad perseverandum in adimplendis præceptis, Dei gratiam requirerent, quia eam volebant dependere à naturali permanentia in fide, & desiderio salutis tanquam merito. Et hoc tantum sensu sæpè damnatum est, gratiam ancillari voluntati, eam subsequi, non autem prævenire &c. Quæ omnia solerter annotanda, ut natura gratiæ, & doctrina Catholica ritè percipiatur.

Ubi ad extremum adverte, modernos Sectarios hos quidem errores averfari, sed insipientium more in altero extremo, soli gratiæ omnia attribuendo, in gravissimas hæreses prolabi: dum docent cum Calvinio, Quidquid sit sine gratia multis modis contaminari: gratiam non consistere cum libertate à necessitate, sed tantum cum libertate à coactione: neminem à salute excidere posse post acceptam gratiam conversionis, & alia errorum monstra, quæ in

Con-